

POHLEDEM DIVOKÝCH ZVÍŘÁT

Napsala Dagmar Lišková | Ilustroval Miloslav Muškát

edika.

Pohledem divokých zvířat

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.edika.cz
www.albatrosmedia.cz

Dagmar Lišková
Pohledem divokých zvířat – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Obsah

Kapitola I.

Tygrí hrad 5

Kapitola II.

Zamrzlá zem 21

Kapitola III.

Nemilované 41

Kapitola IV.

Hlubiny 53

Kapitola V.

Můj první medvěd 65

Kapitola VI.

Vycvičen k boji 83

Kapitola VII.

Dramata našich známých 93

Kapitola VIII.

Cir 105

Kapitola IX.

Sloní hřbitov 115

Kapitola X.

Kanada 127

Člověkem, který mě naučil dívat se na svět očima zvířat, byl můj tatínek, za to mu moc děkuji, bez něj by tato kniha nevznikla.

Dagmar Lišková

KAPITOLA I.

Tygrí hrad

V oblasti jihozápadní Indie se ve státě Maharáštra rozkládá tygrí rezervace Méľghát. Této části země vévodí pahorkatina Gawilghur, která je součástí pohoří Sátpurá. Jde o prostředí plné nádherných hustých listnatých lesů, jež se staly domovem pro bezmála čtyřicítku plachých tygrů bengálských.

Tyto lesy tvořené především týky a bambusy však neposkytují tygrům úplné bezpečí. Jsou totiž ohroženy stejně tak, jako v jiných tropických oblastech světa, těžbou dřeva. V rezervaci Méľghát jsou chráněny nejen ony, ale navíc i rostlinstvo sestávající se z tisíců pestrobarevných květin i různorodé zvířectvo. Žijí tu mimo jiné levharti, antilopy čtyřrohé, dhoulové, hyeny, současně tu žije mnoho rozmanitých druhů ptactva. Rezervace poskytuje útočiště dokonce i kočce bažinné. Rezervací protéká pět řek, které v létě vysychají, a zůstává po nich jen pár malých jezírek. Ta slouží jako napajedla pro veškeré místní živočichy.

V pohoří, jehož vrcholky sahají leckde nad jedenáct set metrů nad mořem, na jedné z hor se již po staletí tyčí k nebi zřícenina starého chrámu postaveného v dobách dávno zapomenutého

panovníka. Zdi jsou zarostlé břečťanem a kapradinové podrosty skýtají útočiště mnoha malým tvorům. Skála a prastará stavba tu v průběhu let vytvořily mnohé průrvy a jeskyně, které si za svůj domov zvolily nejrůznější druhy zvířat.

* * *

V jedné větší jeskyni se něco pohnulo – v přítmí se protáhlo několik párů nohou. Že by se něco probudilo? Ano, divné zvíře, které v šeru jeskyně není k rozpoznání. Vypadá to, že má snad dva

ocásky, osm nohou a dvě hlavy s ještě zavřenýma očima. Ne, není to dvouhlavé dráče, ani výplod něčí fantazie.

To se zrovna probudila kořata tygra bengálského, která se ve spánku tak důkladně propletla, že teď vypadají jako srostlá. Jsou ještě slepá, a tak začala svými tvářičkami jen po hmatu hledat matčinu kožešinu, struky a krmení. Matka Shejla se převalila na bok, aby mláďatům usnadnila přístup k mléku. Tygřata se nakrmila a než zase stočená vedle velkých máminých tlap usnula, jala se Shejla svoje miláčky pomalu a trpělivě olizovat po celém tělíčku. To proto, aby se mláďata vyprázdnila a neměla „bolení“. To se musí – tak jí to příroda dala do vínku. Takhle začíná každý tygří život. Maličké pruhované kuličky nemají tušení o nástrahách, které jim další život přinese. Neví o ničem, kromě hladu, který ukojí jejich máma. Mají velkou touhu spát, růst a nabírat síly. To proto, aby se mámě brzy vyrovnala ve velikosti, mrštnosti i rychlosti.

Pár týdnů to ještě trvá, než se tygřící poprvé podívají na svět. Zalepené oči se jim pak jedno po druhém otevřou a oni poprvé uvidí, že máma je veliká a pruhovaná. Malé kočky začnou v přítmí doupěte rozpoznávat nejen mámu, ale i kameny a trávu vedle sebe. Zkusí se poprvé přiblížit k východu z jeskyně. Poprvé je pohladí po pruhovaném kožíšku slunce. Zpočátku se ještě neodváží opustit bezpečí doupěte. Vstup do jeskyně je sice zarostlý, a vidět jej není, to je pravda, ale i tak je – a ještě dlouho bude – pro malé tygříky nejbezpečnější místo uvnitř jeskyně.

* * *

Shejla se vzbudila. Cítí, že je čas se jít nakrmit. Pomalu se protáhla, jemně setřásla svoje děti a uložila je do nejtemnějšího kouta

doupěte. Vrkáním jim dala najevo, aby se ani nehнула a čekala na ni, až se vrátí z lovu. Tygřici se k sobě přitiskli a usnuli.

Tygří matka pomalu a obezřetně vylezla ze svého úkrytu. Dobře se rozhlížela, jestli ji nesledují nějaké cizí oči. Oči nepřítele. Nechtěla své děti vystavovat nebezpečí. Nikoho neviděla. Ani její nos neucítil žádného vetřelce. Protáhla se podrostem a vydala se směrem k řece. Doufala, že tam najde a uloví nějakou kořist, nejlépe antilopu. Svižně se přibližovala ke korytu lemovanému nejen tlustými bambusy, ale také spoustou krásných květin všech barev. Najednou Shejla zaslechla jakýsi šelest. Ozval se někde za ní a rychle se vzdaloval někam do neznáma. Nedokázala tu věc rozpoznat. Zvuk najednou ustal, ale náhle se zase začal rychle přibližovat. Pro jistotu ukročila z cesty, kterou léta vyšlapávaly tygří tlapy, a schovala se v hustém zeleném kapradinovém podrostu. Přikrčila se tak, že jí nebyl vidět ani kousek, ani kousíček ucha. Šustění, spolu s již jasně slyšitelnými kroky zvířete, se přibližovalo. Shejla najednou spatřila majestátně vypadajícího tygřího samce.

Shejla jeho pach nepoznávala. Není to otec jejích tygřat. Nejspíš se sem odněkud zatoulal při hledání kořisti. Je mladý. Možná, že si zrovna hledá nové loviště? Nově objevené území si právě označoval proudy moči, a přehlušoval tak Shejlinu stopu po celém lovišti, které jí už dlouhé měsíce patřilo.

Samec došel na okraj srázu, odtud bylo velmi dobře vidět na řeku pod ním. Věděl, že jestli se chce napít, musí sejít velmi příkrým svahem až tam dolů, kde byla maličká písčitá pláž. Ta se svým dobrým přístupem k vodě sloužila při uhašení žízně nejednoho zvířete žijícího v okolí.

Čich samci napovídal, že někde na blízku je příslušník jeho druhu. Ba ne! To je příslušnice! Samec však byl natolik žíznivý a hladový, že se teď nechtěl zdržovat hledáním samice. Je-li to opravdu místní „kočka“, tak si na ni někde počihá později.

Shejla čekala v úkrytu, dokud se samec neztratil za obzorem. Vyšla na stezku, zafrkala svým typickým tygřím způsobem a pustila se opačným směrem proti proudu řeky. O pár kilometrů dál bylo další dobře přístupné napajedlo. Už za krátkou chvíli jí vítr do nozder vehnal pach antilop. Shejla se začala náramně těšit na pořádnou kořist. Konečně! Od té doby, co se starala o mláďata, pořádně nejedla. Byla zesláblá. Sice ne natolik, aby si na antilopu netroufla, ale v plné síle opravdu nebyla. Pach stále sílil a začal ji popohánět do klusu. Běžela do kopce, přeskakovala drobné stružky vody proudící z lesa a mýjela rozkvetlé bromélie, ve kterých se skrývaly malé žabky. Pořád do kopce, poté po skále, až se dostala nad malý vodopád ke klidnější hladině řeky. Zadívala se na třepotavé motýly nad vodními květy a nasála z plných plic pach antilopího stádečka. Přikrčila se a takřka neslyšně se krok za krokem sunula k místu, odkud antilopy cítila. Když je konečně spatřila, zjistila, že jde o tři starší samce a dvě roční samice s několika mláďaty.

Antilopy nic netušily. Až když se Shejla náhle vymrštila do vzduchu, proletěla jím asi tři metry a srazila na zem jedno mládě, rozprchly se do všech stran jako vylekané hejno holubů. Ozvalo se cvaknutí a mládě mělo přelomený vaz. Lehký lov.

Člověk by si ani nepomyslel, jak obratná a rychlá může být tygřice po týdnech hladovění a krmení mláďat. Shejla oddychovala s pootevřenou tlamou, ve které držela krk mláděte. Postavila

se a vydala se tygří stezkou zpět ke svým mláďatům, táhnouc antilopu v tlamě s sebou. Konečně tygřata začnou olizovat maso, poznají jinou chuť a uvidí, co je to kořist. Pravda, ještě se masem moc nenasytí, ale je jen dobře, když už ho budou moci cítit. Táhla mladou antilopu za krk, ale po chvílce jí bylo mdlo. Musela se párkrát zastavit a trochu si odpočinout. Byla vyhladovělá a intenzivní lov ji stál více sil, než čekala. Schovala si kořist do vysokého trsu trávy a šla se napít k řece. To ji alespoň trochu osvěží.

Jenže právě toto zdržení ji mělo dostat do vážného nebezpečí. Mladý samec, kterého potkala na své cestě za potravou, se nejen vydal za ní a šel po její stopě, ale také ucítil její kořist. Maso, kvůli kterému by se nemusel moc namáhat! Stačilo jen zahnat tygřici na ústup. „Bude přece slabší než já,“ pomyslel si

mladý samec, „od kořisti nepochybně uteče.“ Je přeci lepší a pohodlnější někoho okrást, než stopovat a lovit. Je to tak od přírody – samci jsou nepatrně línější a rádi se zaopatří i jinak než náročným lovem.

Shejla se po chvíli se ocitla v jeho dohledu. Kráčela překvapivě svižně, i když si dělala krátké přestávky. Tygr na chvíli zauvažoval, proč vyhladovělá kočka maso nesežrala na místě a někam se s ním vláčí? Jeho instinkt mu po chvilce prozradil, že tygřice musí mít někde poblíž mladé, které chce nakrmit. Hlavou mu proběhla další nová myšlenka. Když si zabere nové území, mohl by ho zabrat i s jeho majitelkou a mohl by s ní mít vlastní tygřata. Všechny tyto myšlenky si spojil v jediný cíl – vystopovat tygřici k doupěti, zabít její kořata a přivlastnit si ji i s kořistí. Začal se za Shejlou, jediným objektem svého současného zájmu, opatrně plížit. Ona ho ani neviděla, ani necítila a nic netušíc, směřovala k doupěti s tygřaty.

Když už byla asi jen kilometr od doupěte, zastavila se u malé skoro vyschlé tůňky, aby si odpočala a znovu se napila. Položila antilopu do trávy a začala v poklidu pít. Mladý tygr správně předpokládal, že mláďata už nemůžou být daleko. Ještě kousek! Pak zaútočí, uzme si kořist, rychle se zbaví tygřat, podmaní si tygřici, a získá tak novou družku.

Shejla už viděla stěny polorozpadlého chrámu, pod kterým byla její jeskyně. Najednou se na vedlejším pahorku vztyčila veliká pruhovaná postava, odrazila se a obrovským obloukem se vrhla na Shejlu. Ta se na nic nezmohla a po nečekaně prudkém nárazu se několikrát převalila a zarazila se o strom. Bolestivě se při tom uhodila do žeber. V první chvíli vůbec netušila, co se stalo. Vrčela,

potřásala hlavou a snažila se vzpamatovat. Jakmile se jí srovnal zrak, uviděla tygra, jak se sklání nad její kořistí a odhaluje své bílé tesáky. Hned si pomyslela: „To je ten mladý samec! To je ten stejný chlapík, kterého jsem cítila u řeky! Tak nejen, že si značkoval mé území, ale teď se určitě pokusí získat mou kořist a možná i mě samotnou!“

Shejla byla skálopevně rozhodnuta se mu postavit, nedat mu z antilopy ani kousíček, a hlavně zachránit svá kořata, která byla v téhle chvíli už nebezpečně blízko. Vyrasila proti tygroví tak rychle, že nestihl zareagovat. Uchopila antilopí mládě do zubů a co nejrychleji, jak jen jí to břemeno dovoľovalo, se dala na útěk směrem pryč od doupěte. Tygr se okamžitě rozběhl za ní. Nedalo mu mnoho práce ji dostihnout a zasekl své drápy do jejího stehna. Bolest, která projela jejím tělem, ji přinutila pustit maso.

Ale samci nestačil oběd, chtěl víc, chtěl ji. Shejla se přikrčila do bojového postoje, ve kterém si všechny šelmy chrání břicho. Uši stáhla daleko dozadu za hlavu a zašklebila se s odhalenými tesáky i dásněmi. Vydávala hrdelní vrčení – dávala najevo svoji zlobu, odvalu a chuť k boji. Na stehně jí zela velká tržná rána a přerušovala krásnou pruhovanou kresbu.

Samec se vztyčil vysoko nad ni. Byl nejméně o patnáct kilogramů těžší, nebyl vyčerpán lovem, ani dlouhým vláčením kořisti, ani hladem a péčí o mláďata. Byl zkrátka v plné síle. A myslel si, že může všechno. Vrhel se na Shejlu.

Začal nelítostný zápas. Tvrdý boj, ve kterém samice využila všech svých zkušeností a veškeré tygří bojové taktiky, kterou znala, aby zachránila život sobě i svým mláďatům. Silnými tlapami do se sebe zaklesnutí se oba soupeři váleli v prachu cesty, po trávě,

i v bahnitém okolí tůňky, snažíce se jeden druhého přemoci. V jedné chvíli se náhle vysmekli z objetí a oba utekli za nejbližší stromy si vydechnout a naplánovat další výpad. Lomoz jejich zápasu vyplašil všechny ptáky v okolí. Byl slyšet daleko. A kdyby snad měla Shejla mláďata více zkušeností, ty zvuky by jistě rozpoznala. Bylo to bojovné vrčení a řev jejich matky, jak se bila o život svůj i jejich.

Shejla vyrazila zpoza stromu. Stála na deset metrů od samce, když si všimla, jak mu z hrudníku a břicha teče krev. Hodně krve. V zápalu boje, když se dostala pod samce, zasekla silné drápy zadních nohou do jeho břicha a vší silou trhla směrem k ocasu. Kůže na břiše tygra není tak silná jako jinde na těle a po drápech zůstaly tři velmi hluboké rány. Samec si zranění začínal moc dobře uvědomovat a ztrácel o boj zájem. Myslel si, že bude lehké zdolat zesláblou tygřici, připravit ji o mláďata i maso a udělat si z ní svou otrokyni. Netušil však, k čemu ji dokáže dohnat mateřský pud a odhodlání nikomu nedat to nejvzácnější – potomky. Opatrně, aby si Shejla náhodou nepomyslela, že chce v boji pokračovat, se sunul vzad na stezku mezi stromy. Když jí dosáhl, vyrazil pryč od místa souboje, jak mu jen zranění dovolilo.

Shejla vyhrála! Cenou jí byl její život, život tygřat i ulovená kořist. Ptáci v okolí začali za krátko zase štěbetat a u tůňky se vše vracelo k běžnému životu. Shejla se posadila u kaluže vody na kraji tůňky. Stehno si opřela do chladné trávy a bahna. Rána táhnoucí se od páteře až téměř ke kolenu ji pálila a bolela. Po chvílce vzala antilopu opět do tlamy a velmi pomalu se belhala do doupěte. Teprve za víc než hodinu ji přivítal známý břechťanem zarostlý vchod do jeskyně. Zevnitř bylo slyšet vrnění probuzených mláďat.

S antilopou v tlamě se protáhla dovnitř. Mláďata hned přiběhla a snažila se zjistit, co jim to máma přinesla na hraní. Draze zaplacený oběd.

Tygřice si lehla, překulila se na bok, nechala potomky, aby olizovali maso, a těžce oddychovala. Tygřata se nejdříve nakrmila, ale pak jim pud napověděl, že s jejich mámou není něco v pořádku. Přiblížila se k mámině noze a začala ji svými drsnými jazýčky olizovat. Zpočátku to bylo Shejle příjemné, ale po chvíli, když mláďata drsným povrchem svých jazýčků začala slízávat tvořící se strup, začalo to být bolestivé. Popostrkovala mláďata dál od sebe do kouta jeskyně a napomenula je zavrčením, aby jí dala alespoň na chvíli pokoj. Byla velmi unavená. Zavřela oči a usnula, aniž by z antilopy pozřela jediné sousto. Hlad ji probudil až později. Pustila se do masa, i když jen velmi pomalu. Nevěděla, jak dlouho spala. S krátkými probuzeními to bylo snad déle než tři dny. Za tu dobu se kořata několikrát nakrmila a zase se uložila k posilujícímu spánku. Tygřici to prospání také přišlo vhod. Když se nakrmila, chtěla vyjít ven na slunce, které ten den už bylo nad obzorem a chystalo se brzy zapadnout. Ráda by se trochu ohřála, protáhla a uhasila žízeň. Chtěla se postavit, ale nešlo to. Její zadní noha jí vypověděla službu. Rána se zanítila a za ty tři dny začala silně hnisat. Shejla se po třech vypořádala před jeskyní. Napomenula mláďata, aby zůstala, a pomalu se vlekla k tůňce, aby se napila. Cítila, že jí není vůbec dobře. Byla schváčena horečkou a žízeň se stala nesnesitelnou. Bylo dobře, že pozřela alespoň trochu ze zbytku úlovku a posilnila se. U tůně si začala ránu olizovat, na celou však ani při své kočičí mrštnosti nedosáhla. Posadila se na okraj tůně, kde si hned po zápase s mladým samcem už jednou nohu chladila.